

1
SYBA
4/5/18
2 to 5
pages
Time: Three Hours

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. All questions are compulsory.
  2. All questions carry equal marks.
  3. Figures to the right indicate the marks to the sub-questions.

- Q.1 Attempt **any two** of the following.
- a. Explain physical development in preschool years with reference to the growing brain. 10
  - b. How does Piaget interpret cognitive development during preschool years. 10
  - c. Write short notes on: 10
    1. Television and preschoolers
    2. Varieties of early education
- Q.2 Attempt **any two** of the following.
- a. Explain the concept of child abuse and psychological maltreatment in preschoolers. 10
  - b. Discuss the various approaches to moral development in preschoolers. 10
  - c. Gender plays a powerful role in preschoolers. Comment. 10
- Q.3 Attempt **any two** of the following.
- a. Discuss physical development in middle childhood with reference to psychological disorders and children with special needs. 10
  - b. Discuss language development in middle childhood. 10
  - c. Write a note on the following: 10
    - 1) Process and stages of reading.
    - 2) The gifted and talented
- Q.4 Attempt **any two** of the following.
- a. Explain the development of friendship in middle childhood with reference to stages of friendship and popularity 10
  - b. Discuss how different types of families affect family life in middle childhood. 10
  - c. Write short notes on: 10
    1. Self-esteem in middle childhood
    2. Moral development in girls
- Q.5 Attempt **any two** of the following.
- a. Discuss the information processing approach and Vygotsky's approach to cognitive development in preschoolers. 10
  - b. Explain the concept of aggression in preschoolers. 10
  - c. Write a note on: 10
    1. Group and racial differences in intelligence in middle childhood.
    2. Causes of mental retardation.
  - d. In what ways do children's understanding of themselves change during middle childhood? 10

- सूचना : १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
२. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहे.
३. उजवीकडील अंक उपप्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

१. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
- अ) वाढत्या मेंदूचा संदर्भ देऊन पूर्वशालेय अवस्थेतील शारीरिक विकास स्पष्ट करा. १०
- ब) पूर्वशालेय अवस्थेतील बोधनात्मक विकासाचा अर्थ पियाजेने कसा लावलेला आहे. १०
- क) टिपा लिहा. १०
- पूर्वशालेय मुले व दूरदर्शन
पूर्वशालेय शिक्षणाचे विविध प्रकार
२. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
- अ) पूर्वशालेय अवस्थेतील मूलांचा छळ हा मानसिक गैरवर्तणूक या संकल्पना स्पष्ट करा. १०
- ब) पूर्वशालेय अवस्थेतील नैतिक विकासाच्या विविध दृष्टिकोनांची चर्चा करा. १०
- क) पूर्वशालेय अवस्थेत लिंग हे महत्वाची भूमिका बजावते भाष्य करा. १०
३. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
- अ) मानसिक आजार व विशेष गरजा असलेल्या मूलांच्या संदर्भात मध्यबाल्यावस्थेतील शारीरिक विकासाची चर्चा करा. १०
- ब) मध्यबाल्यावस्थेतील भाषिक विकासाची चर्चा करा. १०
- क) टिपा लिहा. १०
१. वाचनाचे टप्पे व प्रक्रिया
२. प्रज्ञावंत व प्रतिभावान मूले
४. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
- अ) मैत्रीचे टप्पे व लोकप्रियता यांच्या अनुषंगाने मध्य बाल्यावस्थेतील मैत्रीचा विकास स्पष्ट करा. १०
- ब) कुटुंबाच्या विविध प्रकारांचा मध्यबाल्यावस्थेतील कौटुंबिक जीवनावर कसा परिणाम होतो हे विशद करा. १०
- क) टिपा लिहा. १०
१. मध्यबाल्यावस्थेतील स्व-आदर
२. मुलींमधील नैतिक विकास
५. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
- अ) पूर्वशालेय अवस्थेतील बोधनात्मक विकासाचा माहिती प्रक्रिया व व्हिगोत्स्कीचा दृष्टिकोन यांची चर्चा करा. १०
- ब) पूर्वशालेय अवस्थेतील आक्रमकता ही संकल्पना स्पष्ट करा. १०
- क) टिपा लिहा. १०
१. मध्यबाल्यावस्थेतील बुद्धिमत्तेच्या बाबतचे गट व वांशिक फरक
२. मतीमंदत्वाची कारणे
- ड) मध्याबाल्यावस्थेत मुलांमध्ये स्वतः विषयीच्या दृष्टिकोनात कशा प्रकारे बदल घडतात. १०